

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: " 9.— " " 4.50 "

Főszerkesztő:

Dr. VARGA LAJOS.

Felolvasó szerkesztő:

SZATHMÁRY ZOLTÁN

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

Az alkotmánybiztosítékok.

Debrecen, június 10.

A jó szomszéd, a boldog Ausztria, mely zsirunkon hizlalódott, erőnkön erősödött, a történelem adatokkal bizonyító tanuvalomása szerint háromszáz és egynehány esztendő óta azon dolgozik vagy teljes nyíltsággal, vagy csak egy alattomban, hogy Magyarországot megfossza önállóságától, hogy magába olvassza, hogy bekebelezett közönséges tartományá tegye.

Ez a vád, melyet így általánoságban szoktunk hangoztatni, azonban talán nem is egészen igazságos. Helyesebben úgy kellene formulázni ezt, hogy Ausztria politikai intézőkörei törtek hosszú évszázadokon keresztül Magyarország szabadsága ellen. És ezek az intéző körök — nem szorul bizonyításra — önző érdekekből tették amit tettek, mert egy családnak akartak kedvezni vele főképen, amellet, hogy saját hatalmuk növekedését is várták.

A magyar nemzetnek pedig vérebén volt a szabadságszeretet, vérebén volt jogainak féltékeny őrzése, hisz egész Európában a legelső között volt nagy lojalitása dacára is, hogy alkotmányt szerezzen magának, mely az uralkodó jogait az ő jogaival szemben meghatározza. Pedig akkor még csak egy magyar uralkodó család tulkapásai ellen kellett védekeznie a nemzetnek, nem az idegen befolyás, az idegen áskálódás kényszerítette, hogy körülbástyázza magát.

Azóta a háromszáz éves küzdelem, mely annyi vért, annyi életet és annyi szebb, nemesebb dolgokra fordítandó idő és pénzáldozatot emésztett fel, megerősítette azt a nagy ragaszkodást, mely a jogokhoz, a törvényekhez görcsösen fűzte hozzá a magyar rendeket. Ez a folytonos küzdelem tette, hogy politikai nemzet lettünk, hogy tudomány, művészet, kereskedelem, ipar mind nem érdekelnék bennünket annyira, mint a politika.

Az idők változtak, nagy átalakulásokon ment keresztül a konti-

nens, a társadalom képe is új alakot öltött, csak egy nem változott a legutóbbi időkig, az a törekvés, hogy Magyarországot megfosszák jogaitól. Meg-meg ujult az összeközösés a nemzet és a bécsi árnykodás között, míg végre arra a következtetésre nem jutottunk, hogy eddigi várunkat, a törvénykönyvet úgy kell megerősíteni, hogy annak betűje szilárd alap legyen, hogy azt csürni-esavarni, kezünkben kiütni ne lehessen.

Es a király ötvennyolc évi derűs és borus uralkodása után nem zárkózik el többé attól, hogy megtegye a nemzet kívánságát, hogy hozzásegítsen ahhoz a nagy munkához, melyet egy bizalom által környezett magyar miniszterium akar véghezvinni és fog megteremteni.

Az alkotmánybiztosítékok egy részét a király elfogadta, de még sok munka van hátra.

Nem kételkedünk azonban, hogy a törvényhatóságok jogainak meghatározásával a legerősebb biztosítékok is elhelyeztetnek a nemzet kezében. (x.)

Politikai hírek.

A király elutazása. A magyar Távirati Iroda értesülése szerint 6 felsége holnap este Bécsbe utazik. Holnap délután udvari ebéd lesz, amelyen a kormány tagjai és az országgyűlés két házának elnökei is részt vesznek.

Az új titkos tanácsosok eskütétele. Az új titkos tanácsosok ma délelőtt kilenc órakor tették le a király kezébe az esküt, még pedig a következő sorrendben: Eszterházy Miklós hereg, Kossuth Ferenc, Jekelfalussy Lajos, gróf Zichy Aladár, Josipovich Géza és Günther Antal miniszterek, Justh Gyula, a képviselőház elnöke, gróf Nákó Sándor fumei kormányzó, gróf Andrássy Sándor, dr. Párty Sándor püspök, báró Wesselényi Miklós koronaőr, Rakovszky István és Návay Lajos, a képviselőház alelnökei, gróf Eszterházy Miklós Mór, gróf Mailáth György és gróf Jankovich Aladár. Az eskütételnél báró Aerenthal közös külügyminiszter és gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnagy intervenciáltak.

Vajda Sándor botránya körül.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, június 10.

Justh Gyula megnyitja az ülést. Jelentést tett a koronázási jubileumon való részvétel tárgyában. Bejelenti, hogy Maniu Gyula a házszabályokhoz kért szót.

Maniu Gyula szó tárgyává teszi a múlt ülés eseményét, amelyek arcába kergetik a vért. (Nagy zaj.) Elő akarja adni, hogy megsértették a mentelmi jogot és a házszabályokat. Vajda Sándort erőszakkal akadályozták meg képviselői kötelessége teljesítésében.

Elnök: Mindez a szünet alatt történt, nem a Ház színe alatt, az ülés alatt semmi szabályellenes nem történt.

Maniu Gyula: A történetek páratlanul állanak a parlamentek történetében. Ez az osztráclizmus bevezetése.

Eitner Zsigmond: Olyan pimasz emberek nincsenek más parlamentben, mint Önök.

Maniu Gyula folytonos nagy zajban folytatja beszédét. Indványozza, hogy az esetet a mentelmi bizottság elé utasítsák.

Maniu Gyula: Mindaddig, míg a Ház egy tagját megakadályozták kötelessége teljesítésében, ez a parlament csonka parlament (Nagy zaj) kijelenti, hogy míg ez a körülmény fennáll, a parlament határozatai rájuk nem kötelezők. (Nagy zaj a baloldalon.) További magatartásukat attól teszik függővé, hogy határoz a parlament. Ha nem a parlamentárizmus szellemében, akkor nincs itt nyoma a parlamentárizmus demokrata szellemének. Kéri a házszabályok alkalmazását.

Elnök: A bejelentett mentelmi esetet vita nélkül a mentelmi bizottsághoz utasítsa. Kérde, kívánnak-e a bizottság számára záros határidőt kitűzni? (Nagy zaj. Igen! Nem!) Elrendeli a szavazást.

A záros határidő kitűzése mellett szavaztak a nemzetiségek, a horvátok, az alkotmánypárt több tagja, a függetlenségi pártból Justh János, Eitner Zsigmond, Hédervári Lehel, Vertán Endre, Beck Lajos, Okolicsányi László.

Elnök reflektál a házszabályok tekintetében ellene felhangzott vádakra. Kijelenti, hogy az elnöknek joga van bármikor függeszteni az ülést. A mi a rendutasítást illeti, a képviselő ur nem olvasta el a naplót.

Kijelenti, hogy Eitner Zsigmond boesánatot is kért a múlt ülésen a Háztól, tehát nem lehetett ellenük eljárni. A mi a rendtartást illeti, a képviselők ellen az elnöknek nincs joga fegyveres erőt használni (Taps a baloldalon, nagy zaj).

Hentaller: Fabricius nem kell.

Elnök emlékeztet arra, hogy amikor egy elnök fegyveres erőt használt, micsoda

Halász Nándor

ékszerész ajánlja dus raktárát ékszer-, arany- és ezüst-árak, valamint legpontosabban szabályozott arany- és ezüst-órákban. DEBRECZEN, Piac-utca 24. szám. Fehérló-szálloda épület.

rombolás lett vége (ugy van). Ebben benne van a válasz, hajlandó vagyok-e intézkedni, hogy Vajda itt megjelenhessen. Vajda Sándornak itt, míg mandátuma van, joga van megjelenni. De fegyveres erőt az elnök nem használhat. Ha sérelem éri, mint most tette, ismét bejelenti a Háznak (taps és éljenzés a baloldalon).

Eltner Zsigmond személyes kérdésben szólal fel A nemzetiségek elővették szokott becselen eljárásukat. (Ugy van a baloldalon).

Felkiáltások a nemzetiségeknél: Rendre! Rendre.

Elnök: Rendreutasítja a szót!

Eltner Zsigmond bocsánatot kér, de kijelenti, hogy oláh szokás szerint névtelenül is meggyanúsítja.

Pop Cs. István: Az elnök ur mindent eltűr! Arról az oldalról mindent el lehet mondani.

Elnök Pop Cs. Istvánt redreutasítja.

Maniu Gyula nem fegyveres erőt kér az elnöktől, hanem azt, hogy védje meg őket jogaik gyakorlásában. (Óriási zaj.)

Olay Lajos: Hazaárulók ki vannak véve! Hazaárulók vagytok.

Elnök kijelenti, hogy Maniunak már megfelelt, többet, vagy mást ez alkalommal nem mondhat. (Zajos helyeslés a baloldalon.)

Maniu Gyula újra szólásra jelentkezik, de azután leül.

Elnök: Következik a napirend. Előbb azonban öt perc szünetet ad.

Szünet után áttérnek a napirendre, a vasuti szolgálati rendtartásról és fizetésrendezésről szóló javaslatok tárgyalására.

Zboray Miklós örömmel üdvözlö a javaslatokat, főképp a fizetésrendezésről szólót. A pragmatikának azonban van számos hiányossága és ezeket felsorolja.

Az egész fegyelmi eljárás ellen súlyos aggodalmak vannak, követeli főképpen azt, hogy a fegyelmi vizsgálatnál a felet ügyvéd képviselhesse.

Surmin György horvát beszédet mond a javaslat ellen.

Városháza és vármegye,

Városi kiküldöttek Pécsent. A muzeumok és könyvtárak országos szövetsége e hó 29-én tartja évi gyűlését Pécsent, Thaly Kálmán és Wlassics Gyula elnöklété mellett. Ugyancsak Pécsent lesz, e hó 23-án, az országos erdészeti egyesület közgyűlése is. Debrecen városát az előbbi közgyűlésen Oláh Károly tanácsnok, az utóbbin Török Gábor főerdőmester fogja képviselni.

A szőlő- és bortermező szövetkezet válsága. A szőlő- és bortermező szövetkezet alapításában a város is résztvett mintegy 10,000 korona erejéig. Hogy a szövetkezet állítólag válságba jutott, a város szeretne veszteség nélkül szabadulni, a részvényektől. A tanács, mely már több ízben foglalkozott e kérdéssel, hosszas tanácskozás után azt határozta tegnap, hogy véleményt kér a jog- és pénzügyi bizottságtól: el kell-e adni vajjon a részvényeket, meg kell-e tartani, vagy felszámolást kell-e kérni a szövetkezet ellen?

A város költségvetése. A belügyminiszter Debrecen városának 1907. évi költségvetését, mely körül egész üzenetváltás fejlődött ki, tegnap jóváhagyta.

A város szabályozási terve. A város szabályozási tervének tanulmányozására s véleményes jelentés adására kiküldött közgyűlési bizottság, Körner Adolf elnöklété mellett tegnap délután ülést tartott, melyen érdemleges tárgyalás nem volt, hanem csu-

pán a munkabeosztás elkészítésével bízták meg Aczél főmérnököt. A részlettervek elkészítésével az egyes kerületekből választott bizottsági tagokat fogják megbízni. Ha minden kerület részlettervei készen lesznek, a bizottság újból teljes ülést tart s ezen a szabályozási terv komplexumát elfogja intézni. A bizottság e hét pénteken is ülésezik.

Hajdu vármegye a múlt hóban.

Közigazgatási bizottsági ülés.

— június 10.

(Saját tudósítónktól.) Hajdu vármegye közigazgatási bizottsága Weszprémy Zoltán főispán elnöklété mellett rendes havi ülést tartott, melyen Kovács Gyula, Pákozdy Sándor, Dávidházy Sándor, dr. Czeglédy Mihály, Latinovits Mihály, dr. Losonczy Almos, Csánky Viktor, Medgyaszay Ferenc, Csapó István, dr. Loógh Béla, Padrah Sándor, Kömmerling János és Weszprémy István voltak jelen.

Az alispáni jelentés szerint a közbiztonsági állapotok rosszabbodtak, Szováton, Sámsonban és Nánáson a lépfene, Csegén a rühkór, Ujvároson a sertésorbánc lépett fel. A sáskairtás, melyre eddig 80,500 koronát utalványozott a kormány, a megye nagy részén folyamatban van.

A közegészségügy sem jó. Több volt a halálozás, kevesebb a születés. A ronesolótöröklob több közszégyben dühöngött. Öngyilkosság 7 fordult elő. Született 539 gyermek, meghalt 383 egyén, a havi szaporodás tehát 156 egyén.

A tanfelügyelő a múlt hóban a nánási, szováti, ujvárosi, csegei, egyeki és dorogi összes iskolákat meglátogatta.

A megyei utak között a debrecen—adonyi, debrecen—nádudvári—tiszapolgári s a földési utak földmunkái kezdetüket vették. A bősörményi ut szakaszain is megkezdtek a kockakő lerakását, s az átereszek kiépítését. Az államépítészeti hivatal két utkaparó telepet vett.

Megyessy pénzügyi titkár előterjesztése szerint a megye lakossága a múlt hó során egyenes adóban (200,597, bélyeg jövedékben 131,675, dohányjövődékben Debrecen fogyasztásával együtt 170,153, vámilletékben 4387, fogasztási adóban 18,753 koronát fizetett be. Fizetési halasztást a pénzügyigazgató 18. a miniszter 5 esetben adott.

Padrah Sándor amiatt kelt ki, hogy a Püspökladány felől kedden s pénteken jövő vonatokon nagyon kevés a kocsi, ami nemcsak kényelmesen, de közegészségügyi szempontból is hátrányos. Indítványára a bizottság megkeresi az üzletvezetőséget esetleg a kereskedelmi minisztert, hogy lehetetlen állapotokon segítsen.

Az ülés tizenegy óra előtt véget ért.

Egyház és iskola.

— Vizsgák az izr. elemi iskolában.

A debreceni izraelita hitközség elemi iskolában az 1906—1907. tanévet bezáró nyilvános vizsgálatokat a következő sorrendben fogják megtartani. Június 19-én, szerdán: I. fiuosztály és I. leányosztály. — Június 20-án, csütörtökön: II. fiuosztály és II. leányosztály. — Június 21-én pénteken: III. fiuosztály és III. leányosztály. — Június 21-én, pénteken: IV. fiuosztály és IV. leányosztály. — Június 25-én, kedden V—VI. fiuosztály

V—VI. leányosztály. Június hó 26-án, szerdán délelőtt 9 órakor évzáró ünnep a Deák Ferenc-utcai nagytemplomban.

— A hajdumegyei tanítók fizetés-emelése. Csánky Viktor kir. tanfelügyelő értesítette az összes közigazgatási s egyházi hatóságokat, hogy a felügyeletük alatt levő elemi iskolák tanítói július 1-től kezdve részesednek már az új fizetésrendezési törvényben megállapított fizetés javításában. A fizetésből 100 ezer korona előleget a kir. adóhivataloknál ki is utaltatott már. A tanítóknak az új törvény értelmében esküt kell tenniük az alkotmányra s csak azután vehetik igénybe a felemelt fizetést.

— A halápi iskola vizsgái. A halápi tanyai iskolában most folytak le az évzáró vizsgák, melyeken Kovács János, népiiskolai felügyelő, dr. Tüdös Kálmán t. főorvos, Varga Károly tb. tanácsnok s Balogh Sándor iskolagondnok is megjelentek. A vizsgák igen jó eredménnyel végeztek. A jó tanulók között 20 korona pénz jutalmat s kilenc kötet könyvet osztottak ki.

Debreceni tanárok közgyűlése.

A klerikalizmus ellen.

— június 10.

A debreceni kerületi tanári kör folyó hó 8-án, szombaton tartotta meg ez évi zárógyűlését Dóczy Imre elnöklété alatt. A kör elsöben Nádasdi Alajos pénztáros és dr. Csürös Ferenc titkár évi jelentését vette tudomásul, melyekből kitűnik, hogy a kör munkássága a jelen tanévben a multéhoz képest föllendülést mutat. A pénztári számadás is többlettel zárult.

Ezután egy érdekes levél felolvasására került a sor. A kör t. i. nemrégiben üdvözlő iratot intézett dr. Bódis Jusztinhoz, az Orsz. Középiskolai Tanáregyesület alelnökéhez, ki benedekrendi pap-tanár létére erélyesen verte vissza az egyesületet klerikális oldalról ért támadásokat. Ezen iratra válaszul érkezett az a köszönő levél, mely újabb bizonyossága a kiváló papi ember szabad szellemű gondolkodásának. A mai viszonyok között megbecsülhetetlen értékű kijelentéseiből álljon itt csupán a következő idézet:

„Nem vártam ugyan ezt a rám nézve értékes bizalmi nyilatkozatot, mégis megvallom, hogy annál becsesebb rám nézve bizalmuk nyilvánítása, mert épen a debreceni és még néhány tanári körnek a példája lebegett a szemem előtt, mikor az egyesületnek azon áldásos munkáját emlegettem, mely a tagok egyetértéséből fakad. Engem ugyanis az az érzés lelkesített pályám kezdeté óta, ép úgy, mint debreceni kartársaimat, hogy a haza lakosai egymást testvéreként szeressék s ne foglalják le egymás elől nagy hangú frázisokkal a hazafiságot s egyéb erőnyeket, melyek csak tettekben nyilvánulva érnek valamit... A vallásos és felvilágosult szeretetnek kell különösen napjainkban áthatnia a középiskolai tanárság szívét-lelkét, midőn bizonyos oldalról éket akarnak közénk verni, hogy szétválasszák azt, amit gondos kezek több évi munkával megteremtettek, s megingassák egyesületünk épületét, mely a magyar intelligenciát nevelő tanárságnak az utóbbi időben bevéhetetlen várául bizonyult.”

Megszívlelni való szép szavak azok.

Azután a szabadtanítás Orsz. Kongresszusának átirata került sorra. A kör Török Péter és dr. Csürös Ferenc köri tagokat küldötte ki, hogy képviselőtében az ez ügyben tartandó értekezleten részt vegyenek. Végül dr. Molnár István bősörményi tanár olvasta fel szellemes értekezését a latin nyelv szelleméről.

INGYEN!

teljesen
ingyen
kap

mindenki 1 pár férfi-cipő vételhez 1 db szép nyakkendőt és 1 pár női cipőhöz 1 pár gummsarkot a Tiszapalotában, hol urak-, nők- és gyermekek részére a legegészségesebb és legcsinosabb

barna, drapp, fekete fél és egész cipők a legolcsóbban szerezhetők be.

Irodalom.

(Dr. Nagy Zsigmond sikere. A Franklin-Társulat kiadásában, Heinrich Gusztáv dr. szerkesztésével megjelenő Egyetemes Irodalomtörténet harmadik kötetében, amely a germán népek irodalmait ismerteti, foglal szükre szabott helyet Nagy Zsigmond dr. debreceni kollégiumi tanárnak a Németalföldiek irodalmáról szóló ismertetése. Az író korlátozott számban különnyomatokat is közzé tett művéről s belőlük néhányat a hollandus tudomány és irodalom legkiválóbb munkásainak, többnyire személyes ismerőseinek és barátainak is megküldött.

Munkáját most az a kitüntetés érte, hogy a Németalföld egyik legelőkelőbb esztétikai folyóiratában, a Nederlandsche Spectator-ban Kern H. dr., a leideni egyetem nyugugalomba vonult professzora, a világhírű szanszkrit tudós, a németalföldi tudományos Akadémia elnöke, nyelvünknek is alapos ismerője, írt róla igen megleghangu bírálatot. Részletesen fejtegeti, igen elismerően, az értekezés egyes fejezeteit, méltányolja Nagy Zsigmond dr. nagy szakismeretét, hollandus nyelvtudását, irodalmi tájékozottságát, helyes esztétikai ítéletét s végül ezeket írja: „Am-bár e sorok írójának nem lehet joga arra, hogy Németalföld irodalmi férfainak nevében beszéljen, de mint németalföldi ember illetékesnek, sőt kötelezettnek érzi magát arra, hogy a magyar irónak köszönetét fejezze ki azért a szigoruan pontos és mégis szeretettől áthatott módért, ahogyan feladatát megoldotta“. A debreceni kollégium germán filológiai tanára tehát olyan munkát végzett, mely a magyar tudományosságot igen jó színben tünteti föl és a magyar név becsületét külföldön is terjeszti.

A vasuti szállítások és kereskedőink.

Ankét a debreceni kamaránál.

— június 10.

Vasárnap délelőtt 10 órakor a debreceni kereskedő világ nagy érdeklődése mellett tartott Szentkirályi Tivadar elnöklete alatt az az értekezlet, amely a vasuti áruszállításban, különösen azonban a gabona szállításoknál az utóbbi időben tapasztalható nagymérvű és szinte rendszeres sulyhiányok illetőleg a feladott és rendeltetési állomásra érkezett szállítmányok közti különbsétek tárgyában tanácskozott. Ezen értekezleten a debreceni kereskedelmi és vezető férfiakon kívül különösen a vidék gabona kereskedői és raktár vállalatok képviseltették magukat nagyobb számban.

Dr. Rédei előadó ismertette a tárgyat, előadásában utalt arra, hogy a sulyeltérés nem csupán hiányokban, hanem néha több-letekben mutatkozik. A tanácskozás során az értekezlet megállapította, hogy ezen sulyeltérések a kiváltképen azok szinte rendszerre válás nem róható fel, csupán a vasutak hibájául, mulasztás terheli itt a szállító közönséget is, főként a tekintetben, hogy a saját érdekeinek és jogainak védelmében lanyhán jár el.

A követendő eljárás tekintetében az értekezlet egyhangulag azon nézetben van, hogy miután Uhla.ik Béla debreceni üzletvezető a multban mindenkor annak adta jelét, hogy a kereskedők érdekeit a legnagyobb jóakarattal, pártfogolja és segíti elő, e tekintetben kereskedő világunk neki sok-szoros köszönettel tartozik — ezen ügyben egyenesen ő hozzá kellene fordulni a bajok orvoslására.

E tekintetben arra kérte az értekezlet a kamara elnökségét, hogy e megállapodás szerint javaslatokat összefoglalva személye-

sen adja át az üzletvezető urnak a kereskedő világ bizodalmanak kifejezése mellett.

A kért intézkedések főképen a mérleg ellenőrzés és kezelés szigorubbá és pontosabbá tételére irányulnának; legnagyobb fontosságu kérelem az, hogy a fuvarleveleken záradékába felvéteni szokott „lyukas zsákok“ s hasonló kitételek mellőzhetőse céljából az állomások tüt és zsákvászonkészletet tartsanak, mely a feleknek csekély díj ellenében rendelkezésére áll, úgy, hogy a lyukas zsákkal jelentkező feladó nem azon alternatíva előtt áll, hogy vagy vállalja a felelősséget ő, vagy a vasut nem veszi fel az árut, hanem ezelőtt, hogy vagy bevarrja a zsákokat, vagy viseli a felelősséget.

Leugrott a robogó vonatról.

Borzalmas öngyilkosság.

Egy rajzoló tragédiája.

— június 10.

(Saját tudósítónktól.) Megrendítő tragédia, egy borzalmas öngyilkossági kísérlet játszódott le tegnap reggel a Debrecen—nyiregyházi vasutvonalon. Egy elkeseredett fiatalember akarta idegrázó módon eldobni magát az életét.

Sötét szándéka csak részben sikerült és most sulyos sebekkel élethalál közt vívódva fekszik a kórházban.

Az eset részleteiről tudósítónk a következőkben értesít.

Tegnap reggel a debreceni állomáson egy 30—35 év körüli, választékos öltözötű fiatalember szállott föl a Nyiregyháza felé induló vonatra. A fiatalember külseje nagy és végzetes elkeseredést árult el. Mikor pedig a vonat a nyílt pályán már Nyiregyháza felé közeledett, a fiatalember egy gondolattól megkapva, hirtelen felugrott és a kocsi folyosójára sietett.

Itt szinte felszakította a kocsi ajtaját és a teljes menetsebességgel robogó vonatról levetette magát.

Az utasok közül többen szemtanui voltak a végzetes esetnek, azonban az elkeseredett embert tetében megakadályozni nem tudták, mert mindez pár pillanat műve volt, hanem aztán megrántották a vészféket, mire a vonat megállott.

A megrémült utasok élé borzalmas látvány tárult. A vonattól mintegy száz lépésnyire hatalmas vértócsában eszméletlenül feküdt a szerencsétlen ember, kit az első segélynyújtás után még ugyanazon vonattal beszállítottak a kórházba.

Pár óra mulva a gondos orvosi gyógykezelés hatása alatt magához tért, amikor is a rendőrség nyomban kihallgatta. Ekkor tünt ki, hogy a szerencsétlen fiatalember Kovács József műszaki rajzoló. Másfél héttig volt Debrecenben, hol munkát keresett, de alkalmazást sehohsem talált. Fölkereste az összes irodákat, azonban sehoh sem alkalmazták. Ez a körülmény keserítette el annyira

a különben tehetséges embert, hogy öngyilkosságot kísérelt meg. Elkeseredésében ugrott le a vonatról.

Kovács József különösen a fején szenvedett sulyos, sőt életveszélyes sérüléseket. Állapota igen válságos, felgyógyulásához kevés a remény.

Sóvágó sorsa.

Kihirdették előtte a Kuria döntését.

Vác vagy Illava.

— június 11.

(Saját tudósítónktól.) Sóvágó Jánosnak, a vaksi betyárnak a sorsa immár kettős ítélettel van megpecsételve. A méliuszteri rablógyilkosság miatt már jogerősen életfogytiglani fegyházra van ítélve, a büdzentmihályi és hosszupályi-i rablások ügyben csak pár napja ítélkezett a debreceni törvényszék és Sóvágót újabb 11 évi fegyházra ítélte. Az ítélet ellen azonban tudva levően semmiségi panaszt jelentettek be.

A Kuria határozata, amellyel jogerőre emeli a méliuszteri rablógyilkosság bűnygyében hozott életfogytig tartó fegyházra szóló ítéletet, tegnapelőtt érkezett meg a debreceni törvényszékhez.

A törvényszék tanácsa tegnap reggel kilenc órakor hirdette ki a Kuria határozatát Sóvágó előtt dr. Oláh Miklós elnöklete alatt. A tanácsban ezenkívül résztvettek Tóby Elek törvényszéki és Hoffmann József vizsgálóbíró.

Sóvágót nagy apparátussal vezették fel, mint olyan rabot, mely sohasem látja szabadon a napvilágot. Négy börtönőr hozta fel a fegyházból a váditanács elé.

Felolvasták előtte a Kuria határozatát. A vén betyár cinikusan hallgatta végig meghatottságot egyáltalában nem tanúsított, sőt míg az elnök megmagyarázta neki, hogy ez a legfőbb döntés, ez ellen már nincs apellátá; akasztófa humorral jegyezte meg. — Pedig szeretnék fellebbezni.

Aztán levezették a börtönőrök ismét a fogházba, hol már csak rövid ideig marad. Ugyanis az igazságügyminiszter fog a felett dönteni, hogy melyik fogházba töltsse le büntetését. Vagy Vácra, de inkább az illavai fogházba viszik az örökös fogház büntetésre.

Művészet.

Pálmay—Petrás—Stefanidesz—Pázmán.

A Bika dísztermében vasárnap este hangverseny volt, melyen Pálmay Ilka, Petrás Sári, Stefanidesz Károly és Pázmán Ferenc működtek közre. A csuf időjárás hatása erősen meglátszott a terem képén. Másnemű siker dolgában azonban e hangverseny egyike volt a legsikerültebbeknek. Stefanidesz teljes művészettel zongorázott, Pázmán valószággal virtuózkodott az ötletességével. Pálmay Ilka, akit percekig tapsoltak egy-egy dala után, végtelen sok előadásbeli bájjal énekelt s főként magyar nótáival ért el tomboló tetszést. Petrás Sári, kit pár hónappal ezelőtt szinpadunkon láttunk s hallottunk, a Sogun című operettből énekelt, majd Farkas Imrének két dalát, egyik a Pierre és Ninon című gyönyörű románc volt, adta elő az ő mesterkéletlen bájosságával. A hangja is mintha üdében esengett volna, mint mikor legutóbb hallottuk. Mindent összefoglalva: a hangverseny igazán művészi élvezetet nyújtott.

Kartelen kívüli parkettgyár és gőzfűrész

STEINER és FRAENKEL Kolozsvár pályaudvar.

— **Hangverseny a zenedében.** Vasárnap este ismét fényes sikerű hangversenyt rendezett a zenede, hogy felső osztályú növendékeink haladását bemutassa. A hangverseny hallgatóságából sokat elvont a Pálmayék koncertje. Így is aránylag tekintélyes számú közönség hallgatta végig a műsort, melynek során a legteljesebb sikert Poós Margit és Nagel Zoltán kettőse (Major Gyula Sonata op. 33.), Sáfrány Irén, ki Chopin csodaszép, örökbecsű Polonaise-át játszta s Brück Emil aratták. Nagyon tetszett a Csáthy Ilona könnyed játéka is, nemkülönben a Janossy Margit, Vadon Géza és Penzes Gyula triója (Mozart Symphonie concertante) Müller Ottó és Szenes János a Fűredi Samu méltó tanítványainak mutatkoztak, Hagedüs Alice pedig tisztá és értelmes felfogásával tűnt ki. A hangverseny tíz óráig tartott.

Rablók az országuton.

Működnek a cigányok.

— június 11.

(Saját tudósítónktól.) Elérkezett a nyár és a külsőségek állandó veszedelme a kóbor cigánynép már is megkezdte működését. Debrecen külsőségein gyors egymásutánban történnek különböző rablások és vakmerő lopások, melyekben a tettesek egytől-egyig a város határában kóborló cigány karavánból kerülnek ki.

Csupán vasárnapról hétfőre virradó éjjel a sámsoni országuton három rablás történt, melyekben a tettesek leginkább lovakat raboltak.

Érdekesebb azok közül az ugynevezett „Aligáltó” korezmánál történt rablás.

A tettesek itt a kocsist is megsebesítették. Ejjeltájban ugyanis három cigányos külsejű ember rohant be oda és betörve az istálló ajtaját, onnan a lovakat igyekeztek kivezetni.

Három lovat már sikerül is kivezetni a vakmerő rablóknak, mikor a zajra felebredt a kocsislegény és a gazda, kik az udvarra siettek. Alig értek azonban ki, a cigányok reájuk támadtak a náruk levő futykósokkal, majd pedig mindkettőjüket betuszkolták az istállóba és az ajtót kívülről eltorlaszolták.

A megtámadottak nem tudtak ellentámaszkodni a rablóknak, kik aztán csakhamar elmenekültek a rablott lovakon.

Ugyanazon éjjel még hét rablás történt, ugyancsak a sámsoni uton, hol Balogh István és Nemes Gábor tanyájára rontottak be, azonban innen minden ellentállás nélkül vihettek el több rendbeli löszerszámot és három lovat, melyeknek értéke meghaladja a 600 koronát.

A károsultak még reggel feljelentést tettek a csendőrségen, mely erélyes nyomozást indított a tettesek kézrekerítésére, kik a károsultak előadása és vallomása szerint cigányok lehetnek. Ezt a körülményt megérősíti az a vallomás is, hogy megelőző napon egy cigány karavan haladt el az országuton és Sámson határában ütötték fel sátorfájukat, de reggelre már nyomtalanul eltűntek.

Ügetőversenyek Debrecenben.

— Első nap. —

— június 11.

(Saját tudósítónktól.) A debreceni urkocsis egyesület tavaszi ügetőversenyének első napja vasárnap délután volt. A reggeltől késő estig tartott eső meglehetősen megzavarta a pályát, de csökkentette a közönség számát is. Ennek dacára aránylag elég sokan mentek ki a lovaregylet pályára, hol a kényelmes tribünök jó fedezetet adtak a zuhogó eső ellen.

A társaságban ott láttuk a debreceni vidéki sportvilág színét-javát. Nagy udvaruk volt állandóan Pálmay Ilkának s Petrás Sárinak, aki az urhölgyek versenyében elsőnek hajtotta be a Sennyey báró fogatát.

Szenzációja is volt a versenyeknek: Kiss Ernő Csángó-ja három versenyben lett első.

Az első nap versenyszámainak részletes eredménye a következő:

I. Aláírási díj. Első Kiss Ernő Csángó-ja. Tot. 5:10.

II. Kisérleti verseny. Díja 700 korona, kettősfogatu kocsik. Első ifj. Okolicsányi Lajos: Tibor—Remény. Tot. 5:9.

III. Aláírási díj. II. Heat. Első Kiss Ernő Csángó-ja. Tot. 5:9.

IV. Urhölgyek versenye. Tiszteletdíj. Első báró Sennyey Flash—Cirill. Hajtotta Petrás Sári. Tot. 5:7.

V. Aláírási díj. III. Heat. Első Kiss Ernő Csángó-ja. Tot. 5:6.

VI. Földmívelésügyi miniszter díja. 2000 korona. Első báró Sennyey Estrella—Bakfi. Masodik Olasz Elemér Sandy és Ica. Tot. 5:6.

VII. Egyes fogatok versenyek. Első Orosz György királyi kamarás Cimer-je. Tot. 5:13.

VIII. Debrecen város díja. Első Sennyey báró Kikircs—Kunvezér. Tot. 5:7, 10:13.

A versenyek második és utolsó napját ma tartják meg.

A mai program negyedik versenyében, a hölgyek számában ezuttal is Petrás Sári, Szöllösi Rezsóné és Nagy Aladárné fognak hajtani.

László—Sarkadi ügy.

A vizsgálat befejezése.

Mikor lesz a főtárgyalás.

— június 10.

(Saját tudósítónktól.) Debrecen város közönsége előtt eléggé ismeretes az a bűnügy, amelynek központjában László József volt debreceni lapkiadó és földbirtokos és Sarkadi István áll vádolva.

Az eset annak idején nagy port vert fel Debrecenben, annál is inkább, mert László József, mint lapkiadó és tulajdonos meglehetősen nagy szerepet játszott a város társadalmi életében.

A rendőri előnyomozat folyamatosan László Józsefet a múlt év október 15-én tartóztatták le, azonban később a törvényszék vádtanácsa 10,000 korona biztosíték ellenében szabadlábra helyezte.

Azóta nagy apparátussal folyik a bűnügyben a vizsgálat, melyet Hoffmann József vizsgálóbíró személyesen vezet. A bűnpör anyaga azonban oly óriási, hogy teljes befejezést nem nyert a vizsgálat, mely különben most már a befejezés stádiumába van.

Dr. Thury Endre alügyész az ügyészség vezetője tegnapelőtt már át is kérte az ügyre vonatkozó iratokat a vizsgálóbíróstól, hogy a vád tekintetében megtesse az első lépéseket.

A vizsgálóbírósnak nyomban helyt adott a felhívásnak és még tegnap áttette az iratokat, melyek egy nagy lepecsételt csomagot képeztek — az ügyészséghez.

Mint hogy a vizsgálat a befejezéshez közeleg és vádhatározat hozása is csak hetek kérdése, — a bűnügy letárgyalása, mely szokatlanul szenzációnak ígérkezik valószínűleg a nyár utóján meg lesz a törvényszéken.

Letartóztatott agitátor.

A lázító körút vége.

Püspökladánytól Érmihályfalvaig.

— június 10.

(Saját tudósítónktól.) Több ízben megemlékeztünk már arról a nagyarányú izgatásról mely hetek óta Hajdu és a szomszédos megyékben a gazdasági munkások között folyik; akiknek nagy tömege éppen ezert állandó izgatottságban és forrongásban van.

Most az elmúlt napokban ezen izgatások sokat vesztettek erejükből egy nagyon érdekes részletekkel bíró esetből kifolyólag ugyanis az izgatók vezérét egy viharezett agitátort letartóztattak.

Tolnay Károlynak hívják a póruljárt „népvezért”, — ahogy szerette magát nevezni. Két héttel ezelőtt jött erre mifelénk egy kis izgató körútra, melyet Püspökladányba kezdett, majd pedig látván, hogy itt a hatóság erélyes intézkedései mellett nem boldogulhat át átrándult az érmihályfalvai járásra, ahol a Vasad nevű községben ütötte fel sátorfáját és egyuttal rábirta a népet, hogy egy gyűlésre jöjjen össze. A gyűlést Tolnay bejelentette a fősolgabírónak, ki a gyűlés megtartására az engedélyt megadta.

A gyűlésen azonban váratlan jelenet adta elő magát. Ugyanis alighogy Tolnay szólásra emelkedett, pár perc múlva megjelent mögötte egy csendőrsvezető, aki rideg hangon szólt:

— A törvény nevében letartóztatom és felhívom, hogy kövessen.

A csendőrsvezetőnek ugyanis igen gyanús volt a szónok arca és rövid gondolkodás után rájött, hogy ismeri ezt az arcot, még pedig azon a reven, hogy valamikor országosan körözve volt.

A letartóztatás nagy pánikot keltett a nép között, de aztán minden elsimult, mikor megtudták, hogy miért tartóztatták le a „vezérszónokot”.

A szónok letartóztatása után az egész vonalon nyugodtabb lett a hangulat.

Püspökladányban különben, mint a debreceni csendőrszárnyhoz érkezett jelentés mondja, minden eszdes.

Hírek.

A „Debreczen” szerkesztősége és kiadóhivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi csarnok .. .. lépcső-folyosóján. Telefon 412 .. ..

— **A főiskola új rektora s dékánjai.** A debreceni akadémiák tanácskara most választotta meg az 1907—908 ik tanévre a rektort és a dékánokat. A rektorválasztó ülésen dr. Haendel Vilmos prorektor elnökölt. Igazgatónak Erőss Lajos dr. hittudományi, a jogtudományi kar dékánjának dr. Kovács Gábor jogakadémiai, a theologiai kar dékánjának Csiky Lajos hittudományi tanárt, a Ferenc József-rend lovagját választották meg egyhangulag. A főiskola új vezetőire most, az egyetem alakulás küszöbén, nagy feladatok várnak s mi e feladatok megvalósításához erőt és egészséget kívánunk nekik.

— **Katonai körökből.** A honvédelmi miniszter Bulyovszky Mihály debreceni 3-ik honvédegyalezredbeli tartalékos hadnagyot a szolgálalon kívüli viszonyba helyezte.

— **Az ügyvédi kamarából.** A debreceni ügyvédi kamara közölni teszi, hogy dr. Gettler Dezső szolnoki és dr. Juhász Sándor nyíregyházi ügyvédekét névjegyzékébe fölvette, dr. P. Abraham Dezsőt távoztása folytán és dr. Káldor Ede nagykallói ügyvédet ugyan-e címen névjegyzékéből törölte s ez utóbbit iratait dr. Krausz Mihály kallói ügyvédnek adta át.

— **Adomány egy vértanu szobrára.** Törökbecsén szobrot emelnek Leiningen-Westerburg Károlynak, a 49-ben vértanu-halált szenvedett tábornoknak emlékeztetére. A szobor költségeihez Debrecen tanácsa tegnap 50 korona hozzájárulást szavazott meg.

— **A Gazdasági Egyesület évi közgyűlése.** A Debreceni Gazdasági Egyesület vasárnap délelőtt 11 órakor Rickl Antal elnöke mellett, a városháza nagytermében évszázó közgyűlést tartott, melyen a tagok szép számmal jelentek meg. Az évi jelentés s a felmentvény megadása után a jövő évi költségvetést 2500 korona kiadással irányozták elő. Határozatba ment, hogy az egylet a Pécsért szeptember elején kezdődő élőállatkiállítás megtekintésére kiránduló csoportot szervez. Az előkészítést Rác Lajos titkár végzi. Tudomásul vették, hogy a hortobágyi lódíjazás e hó 16-án lesz. A mezőgazdasági kamara kérdésénél Rác titkár ismertette az Omge közzgazdasági szakosztályának lapunkban már körvonalozott javaslatait. Ezekhez a közgyűlés egyhangulag hozzájárult a titkár azon pótálásával, hogy a kamarai illetékek egynegyedrészt visszautalándónak óhajtja azon gazdasági egyesület részére, melynek területéről az illetékek befolytak. E praktikus indítvány lehetővé tenné, hogy a gazdasági egyesületek tagjai ne fizessenek tagsági díjakat, csupán kamarai illetéket.

— **Kereskedők fgyelmébe.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter megengedte, hogy fürdőhelyeken, az ipari és kereskedelmi üzletekben az elárulás és házhozszállítás, amennyiben e célra a 28559-903. számú rendelet hosszabb időt nem állapít meg, vasárnapokon és Szent István napján a fürdőidény tartama alatt déli 12 óráig végezhető.

— **Tisza István gróf Debrecenben.** Tisza István gróf tegnap délután a három óra harmincöt-perckor Nyíregyházáról Debrecenbe robogó vonattal Degenfeld gróf társaságában ideérkezett. — Tiszák azonban csak egy körsétát tettek a városban és aztán a fél 5 óras, vonattal Budapest felé utaztak. Érdekes, hogy gróf Tisza érkezéséről és sétájáról a vasuti rendőrség nyomban szükségesnek látta értesíteni a rendőrfőkapitányt.

— **Koronázási jubileum a tanonciskolában.** A helybeli tanonciskolában vasárnap délelőtt a koronázási jubileum alkalomával ünneplés volt, amelynek keretében a legjobb tanulóknak kiosztották a közoktatásügyi kormány 50 és 100 koronás jutalmódíjait és emlékérméit. Az ünneplésen az ipartestület is képviseltette magát.

— **Egy fiatal diák temetése.** — Mélyen megindító gyászmenetnek voltak tanui ma délután a Piac- és Kossuth-utcán járó-kelők. Diákokat temettek: a helybeli kegyesrendi főgymnázium VII-ik osztályának egyik legjobb s szép jövő előtt állott növendékét: Zámory Aladárt. Egyetlen fiát gyászba borult édesanyjának, özv. Zámory Pálnénak, — egyetlen testvérét gyönyörű aquarell festményeivel már is feltűnést keltett Zámory Margitkának. A hatalmasnak indult, de fájdalom korán letört ifjunak koporsójára gyönyörű koszorút helyeztek volt tanuló-

társai, ezek a jó pajtások, az egész tanári kar és intézetnek részvétét Eberhardt József és Diényi Gyula tanárok tolmácsolták. A Bundi-u. 4. sz. gyászháznál Létay Menyhért segédlelkésznek alkalomhoz mért emelkedett szellemű imádsága után megindult a szivertépő gyászmenet a Kossuth-utcai temetőbe, hol mélyen meghatva álltak körül a nyitott sirt és az előtte fájdalomban roskadozó édesanyát a nevezett tanárok vezetése alatt kivonult diákok, kiknek soraiban a poraiban is kedves Aladárt, e daliás szép fiut többé nem láthatjuk soha! . . .

A szomorú esetről következő gyászjelentést kaptuk:

Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a feledhetetlen jó fiunak, testvérnek, unokának, unokaöcsésnek, unokatestvérnek, Zámory Aladár Tibornak folyó évi június hó 8-án este fél 10 órakor életének 19-ik évében hosszas szenvedés után történt jobblétre szenderülését. Drága halottunk hült tetemei folyó évi június 10-én d. u. 8 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint a Bundi-utca 4. számú gyászháznál tartandó ima után a Kossuth utcai temetőbe örök nyugalomra helyeztetni. Debrecen, 1907. évi jun. 9-én. Béke és áldás lengjen porai felett! Szathmáry Ernőné szül. Filó Laura nagynénje, Szathmáry Olga, Szathmáry Tihámér, Szathmáry Blanka, ifj. Rittinger Gy. József unokatestvérei. Édesanyja özv. Zámory Pálné szül. Filó Róza. Zámory Margit testvére, özv. Filó Jánosné, szül. Gaál Róza nagyanyja.

— **Az ipartestületi hitelszövetkezet** vasárnapra hirdetett közgyűlése az érdeklődés hiányában elmaradt. A közgyűlést a jövő vasárnap tartják meg, mikor is tekintet nélkül a megjelentek számára, fognak határozni.

— **Esküdtképes egyének névsora.** Kovács József polgármester a következő hirdetményt teszi közre: Közhírré tétetik, hogy Debrecen sz. kir. város esküdtszéki tagokat összerő bizottsága az esküdtképesek alaprajstromát az 1908. évre elkészítette s hogy az alaprajstrom a városi kiadóhivatal (Városház, földszint 9. sz. szoba) folyó évi június hó 11-től kezdve 15 nap alatt bárki által megtekinthető és hogy az ellen, alkalmas bejegyzése miatt, ezen 15 nap alatt, tehát június 25-ig bezárólag, a hivatalos órákban d. e. 8-tól d. u. 1 óráig bárki felszólalhat, valamint ezen felszólalásokra, melyek a fent említett helyen szintén közszemlére fognak kiténi, június hó 26-tól július hó 3-ig bezárólag, bárki észrevételeket tehet. A felszólalások és észrevételek az összerő bizottság elnökének írásban nyújtandók be, vagy szóval előterjeszhetők.

— **Állatbetegség.** Nádudvaron a sertés állományok között oly nagy mértékben lépett fel a sertésorbáné, hogy a hatóság az egész községre állategészségügyi zárlatot rendelt el.

— **Füleky Pál meghalt.** Füleky Pál gyógyszerész, a városszerte ismert és tisztelt emberbarát meghalt. Temetése nagy részvét mellett tegnap délután ment végbe. Haláláról családja a következő gyászjelentést adta ki: Özvegy Füleky Pálné született Tománóczy Vilma, özvegy Lesszih Miksáné született Füleky Mária gyermekeivel; Füleky Lajos neje s gyermekeivel; anyósa, mostoha anyja és mostoha testvérei saját és az összes rokonság nevében a legmélyebb fájdalomtól megtört szívvel tudatják, hogy a legjobb férj, testvér, vő és rokon Füleky Pál gyógyszerész életének 63-ik, boldog házasságának 28-ik évében, f. évi június hó 8-án esti 10 órakor hosszú, nehéz szenvedés után csendesen elhunyt. A boldogultnak hült teteme f. évi június 10-én d. u. 5 órakor fognak az ág. hitv. evang. egyház szertartása szerint a Nyomatató-utca 5. számú gyászháznál megáldatni s a Szent-Anna-utcai temetőben örök nyugalomra tétetni. Debrecen, 1907. évi június 9-én. Áldás és béke lengjen az elhunyt drága porai felett!

— **Főispánok és polgármesterek arcképei.** Rajzó Miklós festőművész elkészítette a debreceni főispánok és polgármesterek arcképeit. A képeket, számszerint nyolcat, Bosznay István és Bakos Tibor megbírálták s úgy nyilatkoztak rőlük, hogy művészi becsűek. Az arcképeket a polgármester tegnap hivatalosan is átvette Rajzótól.

— **Nyíregyházi ékszerlopás és a debreceni rendőrség.** A nyíregyházi rendőrség értesítette, a debreceni rendőrséget, hogy ott Groák Odónné dugszdag földbirtokosné kárára nagy arányú ékszerlopás történt. Az oitani rendőrség már kinyomozta, hogy a tolvajok a betöréses lopás után Debrecenbe utaztak. Nyomozzák őket.

— **A tennisz-cipők sorsa.** Dr. Kardos Samu feljelentést tett a rendőrségen, hogy leányának két pár tennisz-cipőjét a nagyerdei tennisz-pályáról ellopták. Keresik a tettest.

— **Saskajárás Hajduszoboszlón.** A folytonos esőzések úgy látszik nem nagyon ártottak a saskáknak, akik ahelyett, hogy elpusztultak volna, most nagyobb rajokban szárnyrakeltek, elárasztva Hajduszoboszló és a szomszédos községek határait is. Az óvintézkedések megtevéte végett ma Szoboszlón értekezletet tartottak.

— **Lopás a majálison.** A nemrég lezajlott Dóczy-majálison kellemetlen meglepetés érte Fráter Ernő tanulót, kinek értékes felöltője nyomtalanul eltűnt. A tettes valamit ügyes besurranó gyakorolt kabátolvaj lehetett, kit nyomoz a rendőrség.

— **Magyarországi fakeskedők egyesülete V. csoportja f. hó 9-én a Kereskedelmi társulat dísztermében élénk részvét mellett megtartott alakuló közgyűlésén az eddigi intézkedések tudomásul vétele és az ügyrend megállapítása után megválasztották a csoport választmányát és pedig elnöké Lóvi Armin Debrecen, alelnöké Steinberger Salamon Debrecen és Benedek Mátyás Érmihályfalva, titkárrá Péterffy Benő Debrecen. Választmányi tagokul a debreceni központból: Balog Dávid Brünn Zsigmond, Fischer Emánuel, Goldberger Adolf és Simon Mihály. A vidékről pedig Angyal Sámuel Hajduböszörmény, Bartha Samu Kisujszállás, Berger József Karcag, Goldstein Mózes Ujfehértó, Guttmann József Nyíregyháza, Klein Béni Hosszupályi, Klein H. Dávid Hajduböszörmény, Krausz Vilmos Polgár, Lóvy Sámuel Büdszentmihály, Mezei Izidor Karcag, Morgenstern Dezső és Stark Éliás Nyíregyháza, Weinstock Henrik Egyek, Weinberger Gábor Hajduszoboszló és Zoltán Béla Nyirbátor.**

— **Köszönetnyilvánítás.** A debreceni ref. tanítók Segélyegyesületének június hó 8-án tartott jótékonycélu juniálisan felülfizettek: Nagy Imre 2 korona, Barez Barna 2 korona 50 fillér, Szőke János 6 korona, N. N. 1 korona, Szemere Lajos 2 korona, Márton Imre 5 korona, Kiss Lajos 2 korona, Kiss György 2 korona, Dávid Sándor 1 korona, dr. Bacsó Dezső 2 korona, Dávid Mihály 2 korona, Gyürky Sándor 4 korona, Mentze Henrik 2 korona, Herczeg János 1 korona, Herczeg Béla 1 korona, Tassy Miklós 2 korona, Szendi Imre 1 korona, Kerékgyártó József 1 korona, Darócy Pál 2 korona, Váray János 3 korona, Balogh József 2 korona, Ormós Lajos 1 korona, Törös Károly 1 korona és Törő Mihály 4 koronát. Adományaikért ez uton is fogadják testület nevében halás köszönetemet. Okrész István, s. e. elnök.

— **Wladimir Debrecenben.** — Jevgen Alexandrovits Wladimir birkozómester, a debreceni sportközönség régi és népszerű kedvence, pár hét múlva Debrecenbe jön, hogy a rendőrlégénység tagjait a

japán rendszerű bilincselésre megtanítsa. A kitűnő birokemester most Nyiregyházán tartózkodik, hol a városi rendőrlégénység számára a fentemlített bilincseléstanból több hete előadásokat tart.

— **Magyar név.** Grósz Dezső középiskolai tanuló belügyminiszteri engedéllyel Gál-ra magyarosította nevét.

Úti készletek, kézi bőröndök női kézi táskák, pénz-, szivar- és cigarettatárcák a legszebb kivitelben Mentze áruházában, Kossuth-utca 4. szám.

— **KOMÁROMI M.** hangszerülete Piac utca 63. szám alatt feloszlik. Engedélyezett végkiárulás. Zongora, cimbalom és az összes hangszerek még saját áron alól is eladatnak, részletfizetésre is. Ragadja meg mindenki a ritka alkalmat. Az üzlet áthelyeztetik Budapestre. Fiókiüzlet Szegeden.

Kutyaszájkosarak, nyakszíjak, korbácsok, vezető szíjjak és ostor nyelek Mentze áruházában Kossuth-utca 4.

LEGSZEBB PANAMA ÉS SZALMAKALAPOK FEKETENÉL.

Távirat és telefon.

A kiegyezési tárgyalások.

Budapest, június 10. A magyar és osztrák szakminiszterek ma délután 3 órától 7 óráig tárgyaltak a kiegyezés dolgában. A tárgyalások a miniszterelnökségi palotában folynak. Este Wekerle Sándor miniszterelnök 30 terítékű vacsorát adott a miniszterek tiszteltére.

Az új rektor magnifikusa.

Budapest, június 10. A tudomány egyetem tanári kara ma választotta meg a jövő tanév tartamára az új rektort, Török Aurél dr. személyében.

A függetlenségi párt értekezlete.

Budapest, június 10. Az országos függetlenségi párt ma este értekezletet tartott. Az értekezleten belső ügyek kerültek tárgyalás alá. Az értekezleten Horváth József képviselő interpellációt terjesztett az elnökség elé, azt kérdezve, hogy Ivánka Imre zirci kerület képviselőjének megválasztását miért nem jelentette be a pártnak. Az interpellációra az elnök kijelentette, hogy Ivánka, jóllehet függetlenségi programmal lett megválasztva, megválasztása előtt sem volt a párt tagja és még eddig nem jelentette be a pártba való belépését. A választ tudomásul vették, mire az értekezlet véget ért.

Új függetlenségi képviselő.

Losoncz, június 10. A losonci kerület ma egyhangulag Beniczky Árpádot választotta meg képviselőjévé függetlenségi programmal.

Felosztatott szakegyesületek.

Budapest, június 10. Andrassy Gyula gróf belügyminiszter ma felosztatta előzetes hossz vizsgálat után az építőmunkások országos szövetségének közműves szakcso-

portját. A megejtett vizsgálat a vagyoni kezelés körüli nagy visszaéléseket derített napfényre. A szakcsoport vagyonát az alapszabályok szerint is hatóságai kezelésbe rendelte itten a belügyminiszter. A hűtlen kezelés miatti bünvádi eljárás megindítására az ügyészség lett utasítva.

Békéscsaba, június 10. Ma érkezett ide Andrassy Gyula gróf belügyminiszternek rendelete, melyel a magyarországi földmivelő kizsákták és kubikusok szakegyesületét felosztatta. A szakegyesület vezére Achim L. András volt. A felosztás oka a vagyoni szabálytalan, hűtlen kezelésében rejlik.

Meggyilkolt köztársasági elnök.

London, június 10. Egy mexikói távirat jelentése szerint Cabrerat, Guatemala köztársaság elnökét vasárnap meggyilkolták.

Andrassy és a Vajda-ügy.

Budapest, június 10. Andrassy Gyula gróf belügyminiszter ma délelőtt a képviselőház folyosóján kijelentette, hogy Vajda képviselő ügye őt nagyon kínosan érinti. Egyben kijelentette a belügyminiszter azt is, hogy az ügynek a Házban való tárgyalásakor azokkal fog szavazni, akik a Vajda afférban a mentelmi jog súlyos megsértését látják.

Halálos végű kardpárbaj.

Trieszt, június 10. Harth József hadnagy ma egy jelentéktelen öszszeszlalkozás miatt kardpárbajt vívott Wernitz Károly főhadnaggyal. Mindjárt az első öszszecsapásnál Harth kardja Wernitz szívébe furdott, aki a színhelyen lelte halálát.

Kossuth Lajos Tódor itthon.

Budapest, június 10. Kossuth Lajos Tódor ma reggel a tíz óra tíz percekor érkezett gyorsvonattal megérkezett a déli vaspályán. Az indóházánál bátyja, Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter és titkára várták.

Lezuhant templomkarzat.

Nancy, június 10. A villiers les nancyi templomban a karzat a nagy tömeg nyomása következtében lezuhant. Egy 15 éves fiú is leesett a karzatról. A templom hajójában több ember megsebesült, jobbek között egy nő is, aki sebeibe belehalt.

Csarnok.

Az örvény szélén.

— **Regény.** — 27

Mikor atya kisugta titkot, Kemény főlemelte fejét s meroven kiegyenesedett.

Kézét idegesen végighuzta homlokán, arca pedig most már észrevehetőleg sápadt volt. Meg is látták ezt rajta mindnyájan.

— Mi baja, hogy úgy elfehéredett? — Kérdezte résztvevőleg Berkesné.

Kemény erre csakhamar magához tért. Kissé eltorzult vonásai elsimultak, arca nyugodt lett s mosolyogni próbált, bár ez nem igen sikerült neki.

— Oh semmi, semmi; egy kis fejszurás — mondotta. — Mikor lehajoltam Berkes urhoz, a fejembe szállt a vér. Most, hogy egy párszor éjjel is dolgozom, többször tapasztalom ezt magamon.

— Mégsem kellene annyit dolgoznia — jegyezte meg Berkesné részvétellel.

— Majd vtgyázok magamra — felelte Kemény röviden s azután elhallgatott.

Margit ezalatt ugy érezte magát, mintha zsidabát álomban volna. Látott, hallott és érzett mindent de tagjait nem bírta mozdítani.

Egy darabig esőnd lett a szobában. Kemény is szóval maradt, többször mintha akart volna mondani valamit s ajkai föl-föl nyíltak, de szó nem jött ajkairól.

Eisenstadtnak különösnek tetszett Kemény sőtalanúságnak;

— De hát mi bajod? Még nem is gratulálsz?

Keményt láthatólag idegessé tette a kérdés, mert hevesen mozdult meg.

Margit attól félt, hogy valami gorombaságot mond.

Aemény azonban hanyagul vetette oda: — Hát persze, hát hogyne gratulálnék.

Örülök rajta s a kisasszonynak is gratulálok. Többet azután nem szólt s nemsokára el is ment.

— Rosszul vagyok — mondta mikor kiment. Sajnálom, hogy megzavartam az örömeiket. Hanem hát az emberi természet gyarló.

Kemény az öregektől olyan furcsa, szokatlan melegséggel bucsuzott el.

— Sok szerencsét, sok szerencsét — mondta többször s a kezeit szorongatta.

Margithoz tétovázva ment oda. Megfogta a kezét, de az első percben szóval maradt. Addig a néhány pillanatig, míg így egymás kezét fogták, a leány olyan hidegnek, merevnek érezte a férfit, hogy borzongás futotta át.

Végre a szeme közé nézett, mintha pajkoskodni akarna, ami azonban Margit előtt szinte ijesztőnek tűnt föl s csak annyit mondott:

— Legyen boldog.

E szavaknál úgy összeharapta az ajkát, hogy fogai veres nyomokat hagytak.

Még odafordult Eisenstadhoz, szólnékül, de melegen megszorította a kezét és azután elment.

Feszesen lépdelt, de látszott rajta, hogy ugyancsak erőlteti.

A leánynak önkéntelenül egy könyesebb futott ki a szeméből és az oly forró volt, hogy égette az arcát.

Észrevétlenül letörülte, de az a köny lelkét égette.

Kemény eltávozta után még egy ideig együtt voltak, de Kemény mintha magával vitte volna a jó hangulatot, mindnyájan szóltanok lettek.

Eisenstadt ugyan megkisértette, hogy eloszlassa ezt a sajtáságos nyomást mely Berkeséken is erőt vett, de nem sikerült.

Erre azután vette a kalapját s egy kissé elszontyolodva ő is elment.

A leánynak sezelesen megcsokolta kezét, Margit csak hagyta, de nem érezte.

Ugy látszik egészen öntudatlan állapotban volt, mert később csodálkozva kérdezte.

— Kemény elment?... És Eisenstadt is elment?

IX.

Az este óta nem látták többet Kemény Istvánt.

Reggel, mikor Berkesné bement szobájába, hogy takarítson, az ágyat azon mód találta, ahogy este megvetette. Teljesen érintetlen volt.

Természetes, hogy rögtön különösnek tűnt föl Berkesné előtt s körülnézeti a szobában, hogy valami magyarázatot találjon.

Talált is, bár az olyan magyarázat volt, amire még nagyobb magyarázat lett volna szükséges.

Egy levél feküdt az asztalon. Nyitott, rövidés érthetetlen.

„Isten önökkel; el kellett utaznom halaszthatlanul. Nem is jövök többé vissza. Holmijaimat legyenek szivesek nagy-némémhez küldeni a Hársfa-utca 28. szám alá. Kemény István.

(Folyt. köv.)

LEGSZEBB KALAPOK FEKETENÉL

Kiadja: a „Debreczen“ Hirlapkiadó Vallalat Részvénytársaság.

VÁSZON ÁRU

fehérművek, valamint siffonok és paplanpedő-
vásznak, virágos és csikos csinvatok, damaszt
étkező- és aszur kávésterítékek, damaszt- és
frottir törölközők, töröl-kendők, és nankingok, valamint kész
női fehérművek és paplanok a

legolcsóbb szabott árban.

Női ruha divatvásznakból
mintákat kívánatra készséggel küldünk.

MOSÓ ÁRUK

női ruhákra, budai kékfestő voálok, cosmanosi
savannak, judish foulard, Batist, Atlas, Satin.
120 cm. széles sima színes francia batistok,
angol zefírek, szerb vásznak

legolcsóbb szabott árban.

Kész női ruhák és bluzok
himzett batistban, vászonban és pongés selyemben

KÉSZ FEHÉRMŰVEK

vászon, siffon és batist női ingek, nadrágok, háló
köntösök és alsó szoknyák, sima és himzett kész
agyhuzatok, selyem, lüster és cloth alsó szoknyák, karton,
kasmir és selyem paplanok, matrácok

legolcsóbb szabott árban.

Férfi ingek, lábravalók,

hálóingek, gallérok, kézezők, nyakkendő
és divatszabók

BRASSÓI SZÖVET

férfi és gyermek ruhákra, valamint angol férfi
ruhaszövetek, tennis kelmék, nyári mosó szövetek,
hozzávaló bélésszövetek, turista ingek

legolcsóbb szabott árban.

Férfi ruhaszövet.

Mintákat kívánatra készséggel küldünk.

Napernyők!

francia P. D. jegyű fűzők, arczfátyol, divatvők,
csipke- és selyemsálók, batist- és csipkegallérok,
nyakkendő, keztyűk, gyöngy- és bőr divattáskák, csipke-
szalag-, selyemkendők

legolcsóbb szabott árban.

Harisnyák nők, férfiak

gyermek részére állandó nagy választékban

SZABÓ LAJOS FIAI

divat-, vászon- és szőnyegáruháza

DEBRECZEN,

Rózsa-utca 1. szám.

Alapított 1842. évben.

Jó és olcsó föld kevés pénzzel vásárolható!

Parcellázás!

Nyirábrány állomástól 40 percznyi távolságra BAGAMÉR
nagyközséggel határos 108 kishold kitünő minőségű fekete
homok szántóföld 3—5 és 10 holdas darabokban eladóvá tétetik.
Venni szándékozók forduljanak

Klár Andor bankirodájához

Debreczen, Miklós-utca 23. szám. Telefon 445.

Vételár és fizetési feltételek legkedvezőbben Megállapodás szerint.

Tüdőbajok (Hektika)

a légzőszervek idült katarissal ellen jobb minden hirdett svindlinél az általános
ismert „CASTILLIO FENYŐSZIRUP”. Enyhíti a köhögést, megszünteti az éjjeli
izzadást, fokozza a beteg étvágyát, megszünteti a vérkőpést. 1 üveg 2 korona 40 fillér.
Ehhez való (súlyos esetben) „GUAJACOLIN” pirulák 1 doboz 4 korona.
„SYR HYPOPHOSP Co. KUN”, vérszegények, sápkórosnőknek, kiknek sokat
fáj a hátuk közepe, ki megy belőlük egy kis dolog után a jártányi erő, kiknek rend-
szereken naponként fáj a fejük, lesóványodott gyengék, kik hizni, erősödni kíván-
nak, a legjobb hizlaló, szövetalkotó szer, a legtöbb helybeli orvos ur által ajánlva.
1 üveg 2 korona 40 fillér.

Kun István, gyógyszerész
Hajduszováton.

„Laboratoire cosmetique Maülde”. (Alapított a hasonnevű párisi laborato-
rium mintájára 1895-ben, Budapestben.) 523

Helyben kapható: Tóth Béla, Muraközi László, Mihalovits Jenő, Steiner,
Kovács, Radákovic és Koczian Dezső gyógyszerészeknél és a droguériákban.

Direct hozzám intézett 6 koronás postai rendelések bérmentve.

47 kiló volt

Gera Arita. Dvolozánkai
ur, aki a tüdővészből ennyire
kigyógyult a Castillio fenyő-
szörptől és meghízott a
Hypophosphát-szörptől.
120 kiló lett.

Ha köszvényben vagy csuzban szenved, ha rheumaticus bántalmak gyötrik,
használja az orvosilag kipróbált s kiváló jónak elismert

Tölgyfa-balzsamot,

mely a legrövidebb idő alatt megszünteti s gyógyítja a legfájdalmasabb köszvényes
vagy csuzos betegségeket, hát- és derékfájást, a kezek és lábak csuzos szaggatását.

A tölgyfa-balzsam a balzsamok királya,

mert hatása gyors s biztos. Mint lob- s daganatoszlító szer is páratlan!

Csak külsőleg használandó, egyszerű bekenés által.

Egy próba meggyőz arról, hogy a tölgyfa-balzsam legjobb szer a csúz, köszvény,
rheuma, ülőidegzésbe (ischias) ellen feltalált összes szerek között.

1 üveg tölgyfa-balzsam ára: 1 korona 50 fillér.

Kapható:

Mihalovits Jenő gyógyszerertárában Debreczenben.

HIRDESSÜNK

DEBRECZEN

czimű politikai napilapban. — Kiadóhivatal: Arany János-utca 2.

SZÖNYEGEK

jutta, spárga, hollandi, kiddemünster, tapesztry, veloux, futó- és szalonszőnyegek minden nagyságban, torontáli szőnyegok, díványterítők, — butorszövetek és creppok, viaszkos vászon

legolcsóbb szabott árban.
Ágy- és asztalterítők
szövet- és csipkefüggönyök, stórok

SZABÓ LAJOS FIAI

divat-, vászon- és szőnyegáruháza
DEBRECZEN,
Rózsa-utca 1. szám.

Alapított 1842. évben.

500 izzó fény, 1000 kényelmes ülőhely, 10 ív lámpa.

A világ legnagyobb és legjobb mozgófénykép vállalata.

Narten-féle bioskop

THE ROYAL BIO.

Debreczenben a szénvásártéren felépített óriási pavilonban. Szenciós előadásokat tart minden másnap műsorváltással. Kezdődik: Vasárnap- és ünnepnap 4, 6, és 8-tól 10-ig. Hétköznap 6, és 8-tól 10-ig.

M Ű S O R:
Június 11.

Faló szerezsen.
A balti hajóraj megsemmisítése.
Az ellopott kutya.
Fantázia Tangerban.
A dollárkirály.
A nővadász.
Hol a köszörűs?
Dráma Velencében (szinezett).
A megfogott rendőr.
A megöntözött betörő.
A kémnő.
Első kísérlet a kerékezipőkön.
A tenger kínesei.
Bramina királynője.
A kis almatolvaj.
Az édes teher.
A kutya mint labdajátékos.
Megvadult lovak.
Az ócska nagrad.
A gonosz anyós.

Az esteli előadásokon 8-10-ig 1 jó czlgány zenekar fog játszani. Előadásainkat mindenféle kedvezőtlen időszakban is megtartjuk.

Helyárok:

Pályulés 5 személyre 6 kor. — Számozott I-ső hely 1 kor., II-ik hely 60 fillér, III-ik hely 40 fillér. — A 4 és 6 órai előadások alatt katonák őrmestertől lefelé és iskolás gyermekek főhelyárakatfizetnek.

A számozott helyekre jegyek kaphatók egész nap a kinematográfnál. — Műsorváltás fenntartva. Kiváló tisztelettel

501

Narten György
magánmérnök, tulajnonos.

Legelőnyösebb!

Ha hirdetéseinket a „DEBRECZEN“ című politikai napilapba tesz-
szük közzé.

Biztos eredmény.

Napernyők

óriási választékban

és feltűnő

olcsó árak mellett

Bosznay J. és Társa

divatáruházába

Debreczen, Kossuth-utca 5.

A cégünknel vásárolt ernyők huzatát, ha egy vagy két év alatt elszakad, teljesen díjtalanul ujjonnan behuzatjuk

Donogán és Somossy

céghez Debreczen, Kistemplombazár
megérkeztek a tavaszi divat

gyönyörű ujdonságai!!

Zsolnai és brassói szövetek.

Angol és Francia divatkelmék.

Bluz selymek. Napernyők. Övek.

Menyasszonyi kelengye. — Kész fehérnemű.

Óriási szőnyegraktár

Köszvény!

ellen ezernél több ki-
váló orvos és tanár
ajánlja és rendeli
betegeinek a híres

Király-balzsamot

az egész világon ismert legjobb gyógyszert.
egy nagy üveg 2 K. Vidékre egy üveg 2 k.
65 f., 3 üveg 6 k. 65 f. bérmentve utánvétellel.

Egyedüli készítő

Grósz Nagy Ferencz
gyógyszerész
Debreczen.

Csuz!

Csöd alatti kiárulás.

Vb. Pásztor Gyula és Társa cég csődtömegéhez leltározott vasárunk a még pár napig tartó kiárulás alatt jóval a becsáron alól nagyban és kicsinyben is eladatnak. A szezon multa cikkek beszerzési áron alul is elárusítottak.

A tömeggondnok

APRÓ HIRDETÉSEK

Dija: 10 szög 40 fillér, minden további szó 4 fill., vastagabb betűkkel szedett szó 6 fill.

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg beküldöttik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Szabó segédek felvételnek, heti fizetés mellett, kik zsinórozáshoz és esendőrségi nadrágok készítéséhez értenek. Bővebbet esendőrségi ruhaszállítási vállalatnál Kossuth-utca 14. 496.

Postakönyveket félárban lehet venni a kiadóhivatalban.

A vakátóra megfelelő foglalkozást keres középső kereskedelmista. Cím a kiadóba. 493.

Egy 33 éves jó módu uri ember szép fiatal asszony ismeretséget keres, kivel szabad délutánjait vagy estélyeit eltölthetné. Két anyagilag segítve. Levelet e lap kiadóhivatalában kérek, „Bihari“ 33. címre. 503

Hegedű remekül kijátszott, azonal eladó. Vörösmarty-utca 32. 502.

Kiadó szántó föld, A Guto 40 holdt szántó föld kiadó. Csapó-utca 61. szám alatt lehet értekezni.

Villamos világítás,

Telefon 168.

villámhárítók, villamos házi csengők, házi- és magán telefonok, berendezések és javítások. Évi jókarban tartási bérlet. Szakszerűen és olcsón mindenféle villamos felszerelési anyagok, gyógyászati műszerek és kerékpár alkatrészek raktára. Készít és javít a legkomplikáltabb munkákat. 128

FÖLDVÁRI L.,
„Debreczeni Első
Elektrotechnikai vállalat.“ Kossuth-utca 1.

Tannlók felvételnek.

Új elektrotechnikai vállalat.

villágítás, házi és magán telefonok, villanycsengők berendezése és karban tartása (évi bérlet mellett), orvosi és fizikai műszerek készítése és javítása, gáz, benzin és elektromotorok szerelése és javítása, legújutányosabban és legnagyobb szakértelemmel csak FÖLDES és VAJNER elektro technikai vállalatánál Debreczen Piac-u. 47. sz. alatt eszközölhetők saját nickelőző és galvanizáló-telep. 470
Telefon szám 389.

László Zsigmond állatorvosi rendelő irodája

nagy és kis állatok részére.

Fogatosít helyben és vidéken:

Állatvizsgálatokat, védő-

ojtásokat, heréléseket, tu-

berkulinozási eljárásokat,

állatbiztosításokat, állat-

állományok rendszeres

évi feltgyeletét, kosmeti-

kai operatiokat.

Debreczen, Csapó-u. 30.

Telefon 558. szám.